

Marian Maciejuk

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

FUNDUSZE UNIJNE JAKO ŹRÓDŁO ZASILANIA BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDOWYCH NA DOLNYM ŚLĄSKU

Streszczenie: W opracowaniu ukazano aktywność w pozyskiwaniu środków z budżetu Unii Europejskiej trzech szczebli jednostek samorządu terytorialnego Dolnego Śląska w latach 2007-2010. Ukazano strukturę środków unijnych w dochodach budżetowych poszczególnych jednostek samorządowych.

Słowa kluczowe: samorząd terytorialny, budżet samorządowy, fundusze unijne.

1. Wstęp

Jednostki samorządu terytorialnego w Polsce po akcesji do Unii Europejskiej uzyskały możliwości pozyskiwania środków z funduszy unijnych, które stały się znaczącym źródłem zasilania ich budżetów. Środki pozyskane przez polskie samorzady z budżetu Unii Europejskiej zostają przeznaczone przede wszystkim na inwestycje infrastrukturalne. Inwestycje te zmierzają do wyrównywania różnic w zagospodarowaniu infrastrukturalnym pomiędzy poszczególnymi regionami. Jednakże w ostatnich latach coraz większego znaczenia nabierają wydatki na tzw. projekty miękkie, związane z inwestycjami w kapitał ludzki.

Celem opracowania jest ukazanie aktywności poszczególnych szczebli samorządowych w pozyskiwaniu unijnych funduszy jako źródła zasilania samorządowych budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie dolnośląskim, umownie nazwanym Dolnym Śląskiem.

Badania obejmują aktywność trzech szczebli samorządowych na Dolnym Śląsku, takich jak: samorządowe województwo, 26 powiatów ziemskich, 3 powiaty grodzkie (miasta na prawach powiatu) oraz wszystkie typy gmin: 33 gmin miejskich, 78 gmin wiejskich i 55 gmin miejsko-wiejskich. Zakres badań dotyczy pozyskiwania funduszy unijnych ze wszystkich programów funkcjonujących w okresie finansowania 2007-2013. Okresem badawczym objęto aktualny okres finansowania, tj. lata 2007-2010.

2. Programy operacyjne na lata 2007-2013

W ramach Narodowej Strategii Spójności dla Polski na lata 2007-2013 przyjęto następujące programy do realizacji¹:

1. Program Infrastruktura i Środowisko.
2. Program Kapitał Ludzki.
3. Program Innowacyjna Gospodarka.
4. Program Rozwój Polski Wschodniej.
5. Program Pomoc Techniczna.
6. Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.
7. Regionalne Programy Operacyjne dla każdego województwa.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą być beneficjentem każdego z wdrożonych programów, z tym że najczęściej korzystają z Regionalnych Programów Operacyjnych. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego (RPO WD) na lata 2007-2013 został oficjalnie zatwierdzony przez Komisję Europejską 4 września 2007 r. Program jest zarządzany na poziomie regionalnym, a Instytucją Zarządzającą RPO WD jest Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Jednocześnie realizacja części Priorytetu I *Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw* oraz części Priorytetu 5 *Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku* RPO WD została powierzona Dolnośląskiej Instytucji Pośredniczącej.

Celem głównym RPO WD na lata 2007-2013 jest „Podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”.

W ramach RPO WD beneficjenci mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach następujących priorytetów:

1. Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw – *Przedsiębiorstwa i innowacyjność*.
2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku – *Spoleczeństwo informacyjne*.
3. Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku – *Transport*.
4. Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska – *Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne*.
5. Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku – *Energetyka*.
6. Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska – *Turystyka i kultura*,
7. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku – *Edukacja*.
8. Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku – *Zdrowie*.
9. Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska – *Miasta*.
10. Pomoc techniczna.

¹ Narodowa Strategia Spójności na lata 2007-2013, <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>.

Na realizację Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego przeznaczono (po zwiększeniu alokacji o dodatkowe środki z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego) łącznie 1,6 mld euro, z czego 1,2 mld euro to środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), natomiast 0,2 mld euro to wkład krajowy oraz 0,1 mld euro – wkład prywatny. Strukturę podziału środków unijnych na poszczególne priorytety w województwie dolnośląskim ilustrują dane w tab. 1.

Tabela 1. Struktura podziału środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

Wyszczególnienie	Środki EFRR (w euro)	Struktura (w %)
RPO WD – ogółem,	1 240 184 092	100,0
w tym:		
wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw	297 842 736	24,0
rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku	97 051 591	7,8
rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku	273 196 914	22,0
poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska	128 759 928	10,4
regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku	36 394 347	2,9
wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska	108 479 487	8,7
rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku	99 050 316	8,0
modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku	52 722 970	4,3
odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska	107 160 013	8,6
pomoc techniczna	39 525 790	3,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, <http://rpo.dolnyslask.pl>.

Z zestawienia w tab. 1 wyraźnie widać, że najwięcej środków przeznaczono na wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw, bo aż 24% wszystkich środków. Na drugim miejscu – 22%, jest rozbudowa infrastruktury transportowej, a na trzecim – 10,4%, poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska. Jednostki samorządu terytorialnego mogą starać się o dofinansowanie swoich projektów w zasadzie we wszystkich priorytetach RPO dla województwa dolnośląskiego.

3. Struktura i dynamika budżetów samorządowych

Wielkość budżetów poszczególnych typów jednostek samorządu terytorialnego określona jest z jednej strony charakterem i skalą realizowanych zadań, a z drugiej – źródłami zasilającymi, w tym aktywnością w pozyskiwaniu funduszy unijnych. Czynniki te decydują o udziale poszczególnych typów jednostek samorządu terytorialnego w ogólnej kwocie samorządowych budżetów. Strukturę i dynamikę budżetów samorządowych w jednostkach samorządowych Dolnego Śląska w latach 2007-2010 prezentują dane w tab. 2.

Tabela 2. Wartość i dynamika budżetów w jednostkach samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w latach 2007-2010

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2010/2007 (w %)
OGÓLEM JST (w tys. zł),	10 698 116,9	11 205 063,6	11 968 476,9	12 782 621,1	119,5
w tym:					
województwo	979 792,1	1 079 840,1	1 503 826,1	1 013 292,8	103,4
powiaty*	1 411 747,5	1 590 204,2	1 691 723,5	1 905 104,8	134,9
miasta na prawach powiatu,	3 295 839,9	3 248 377,3	3 363 515,7	3 829 407,5	116,2
w tym:					
Jelenia Góra	307 061,3	291 336,5	279 292,4	313 036,3	101,9
Legnica	321 579,7	335 265,5	346 716,1	347 127,9	107,9
Wrocław	2 667 198,9	2 621 775,3	2 737 507,2	3 169 243,3	118,8
gminy ogółem,	5 010 737,5	5 286 642,0	5 409 411,6	6 034 816,0	120,4
w tym:					
gminy miejskie*	1 919 104,7	1 986 649,1	1 991 282,0	2 182 662,2	113,7
gminy wiejskie	1 342 600,8	1 411 872,1	1 473 219,6	1 664 862,4	124,0
gminy miejsko-wiejskie	1 749 032,0	1 888 120,8	1 944 910,1	2 187 291,4	125,1

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl – Bank Danych Lokalnych.

W badanym okresie funkcjonowania samorządu terytorialnego na trzech poziomach podziału administracyjnego na Dolnym Śląsku budżety samorządowe we wszystkich jednostkach samorządowych systematycznie wzrastały, średnio o 19,5%. Najszybszy wzrost o 34,9% wykazują budżety powiatów samorządowych. Niewątpliwie na wzrost dochodów budżetowych w samorządach ma wpływ pozyskiwanie środków z budżetu Unii Europejskiej.

Najwięcej środków budżetowych koncentruje się w samorządowych gminach, których dochody budżetowe stanowią blisko 50% ogółu dochodów budżetowych wszystkich jednostek samorządowych Dolnego Śląska. Razem gminy Dolnego Ślą-

ska z miastami na prawach powiatu koncentrują 77% ogółu dochodów budżetowych. Jest to pochodna skali zadań przypisanych samorządowym gminom, związanych z zaspokojeniem podstawowych potrzeb komunalnych społeczności lokalnych. Samorządowe powiaty i samorządowe województwo realizują znacznie mniej zadań aniżeli samorządowe gminy.

4. Wartość i dynamika środków z budżetu Unii Europejskiej

O wysokości pozyskanych środków z budżetu Unii Europejskiej decyduje wiele czynników. Do najważniejszych należy zaliczyć aktywność władzy samorządowej w pozyskiwaniu funduszy unijnych. Są to pracochłonne i skomplikowane procedury zarówno w samym pozyskaniu, jak i w rozliczeniu unijnych bezzwrotnych grantów. Wnioski aplikacyjne wymagają od urzędników samorządowych szerokiej wiedzy. Równie ważnym czynnikiem są potrzeby jednostek samorządowych zgodne z przyjętymi priorytetami Unii Europejskiej. Zróżnicowanie pozyskanych środków z budżetu Unii Europejskiej w jednostkach samorządowych Dolnego Śląska prezentują dane w tab. 3.

Tabela 3. Wartość i dynamika środków pozyskanych z budżetu Unii Europejskiej w jednostkach samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w latach 2007-2010

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2010/2007 (w %)
OGÓLEM JST (w tys. zł),	589 828	381 876	1 012 723	983 831	166,8
w tym:					
województwo	126 597	173 798	740 613	741 952	586,1
powiaty*	57 042	19 026	35 013	50 865	89,2
miasta na prawach powiatu,	196 423	107 201	137 523	61 184	31,1
w tym:					
Jelenia Góra	52 892	16 464	4306	.	0,0
Legnica	4 897	715	5090	.	0,0
Wrocław	138 635	90 021	128127	.	0,0
gminy ogółem,	209 765	81 852	99 573	129 829	61,9
w tym:					
gminy miejskie*	93 734	33 660	29 518	45 397	48,4
gminy wiejskie	58 742	17 176	23 150	26 048	44,3
gminy miejsko-wiejskie	57 289	31 016	46 905	58 384	101,9

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl – Bank Danych Lokalnych; www.rio.wroclaw.pl.

Należy stwierdzić, że aktywność jednostek samorządu terytorialnego w pozyskiwaniu środków z budżetu Unii Europejskiej jest imponująca. Samorządy Dolnego Śląska pozyskały w 2007 r. 590 mln zł, a w 2009 r. już ponad 1 mld zł, tj. nastąpił przyrost o ponad 60%. Najwyższym, blisko 6-krotnym, przyrostem wykazało się samorządowe województwo. Jest to głównie wynikiem należnej dla województwa samorządowej dotacji rozwojowej, która wynosi blisko 700 tys. euro, tj. 94% ogółu pozyskanych środków UE w 2010 r. Pewne załamanie pozyskiwanych środków unijnych notowane w powiatach i gminach wynika z wygasania realizowanych projektów z poprzedniego okresu finansowania na lata 2004-2006 i wdrażania projektów nowych na okres 2007-2013, które są w fazie wykonawczej.

Koncentrację środków w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku ilustrują dane w tab. 4.

Tabela 4. Struktura środków pozyskanych z budżetu Unii Europejskiej w jednostkach samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w latach 2007-2010

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010
OGÓLEM JST (w %),	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:				
województwo	21,5	45,5	73,1	75,4
powiaty*	9,7	5,0	3,5	5,2
miasta na prawach powiatu,	33,3	28,1	13,6	6,2
w tym:				
Jelenia Góra	9,0	4,3	0,4	.
Legnica	0,8	0,2	0,5	.
Wrocław	23,5	23,6	12,7	.
gminy ogółem,	35,6	21,4	9,8	13,2
w tym:				
gminy miejskie*	15,9	8,8	2,9	4,6
gminy wiejskie	10,0	4,5	2,3	2,6
gminy miejsko-wiejskie	9,7	8,1	4,6	5,9

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl – Bank Danych Lokalnych; www.rio.wroclaw.pl.

Koncentracja środków pozyskanych z budżetu Unii Europejskiej w poszczególnych jednostkach samorządowych Dolnego Śląska w badanym okresie jest pochodną ich wartości i dynamiki. Nastąpiła rosnąca koncentracja unijnych środków budżetowych w województwie samorządowym z 21,5% w 2007 r. do 75,4% w 2010 r., a tym samym zmalał udział w powiatach ziemskich i grodzkich oraz samorządowych gminach. Wynika to z nowych priorytetów w nowym okresie budżetowania

i należnej dla samorządowego województwa dotacji rozwojowej przeznaczonej na Program Operacyjny Kapitał Ludzki oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. Jednakże można postawić ostrożną tezę: *czy nie ma to związku z tym, że urząd marszałkowski jest podmiotem zarządzającym funduszami unijnymi i jednocześnie własnym beneficjentem?*

5. Unijne fundusze w budżetach samorządowych

Unijne fundusze w znaczący sposób zasilają budżety samorządowe. W tabeli 5 ukazano, jaki jest udział pozyskanych środków z budżetu Unii Europejskiej w budżetach ogółem w poszczególnych jednostkach samorządowych Dolnego Śląska w latach 2007-2010.

Tabela 5. Udział środków pozyskanych z budżetu Unii Europejskiej w budżetach ogółem w jednostkach samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w latach 2007-2010

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010
OGÓLEM JST (w %),	5,5	3,4	8,5	7,7
w tym:				
województwo	12,9	16,1	49,2	73,2
powiaty*	4,0	1,2	2,1	2,7
miasta na prawach powiatu,	6,0	3,3	4,1	1,6
w tym:				
Jelenia Góra	17,2	5,7	1,5	.
Legnica	1,5	0,2	1,5	.
Wrocław	5,2	3,4	4,7	.
gminy ogółem,	4,2	1,5	1,8	2,2
w tym:				
gminy miejskie*	4,9	1,7	1,5	2,1
gminy wiejskie	4,4	1,2	1,6	1,6
gminy miejsko-wiejskie	3,3	1,6	2,4	2,7

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl – Bank Danych Lokalnych; www.rio.wroclaw.pl.

Należy stwierdzić, że środki z budżetu Unii Europejskiej są znaczącym źródłem zasilania budżetów samorządowych. Najlepszy w tym względzie był rok 2009, kiedy to unijne środki zasiły średnio wszystkie budżety samorządowe w wysokości 8,5% ogółu dochodów budżetowych. Najwyższym udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej charakteryzuje się województwo samorządowe – 73,2% w 2010 r., co

jest konsekwencją koncentracji pozyskanych funduszy unijnych. Wyraźnie więc wiadać, że budżet samorządowego województwa opiera się na środkach pochodzących z Unii Europejskiej. W pozostałych jednostkach samorządowych następuje malejąca tendencja udziału funduszy unijnych w strukturze ich budżetów. Niemniej jednak wielkość kwot pozyskanych z unijnych funduszy w powiatach, miastach na prawach powiatu i gminach województwa dolnośląskiego jest znacząca, bo sięga w 2010 r. 242 mln zł.

Zróżnicowana aktywność jednostek samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w pozyskiwaniu unijnych funduszy powoduje zróżnicowany rozkład pomiędzy poszczególne szczeble samorządowe. Środki z budżetu Unii Europejskiej są przeznaczane na tzw. projekty miękkie, czyli nieinwestycyjne, i projekty twarde, inaczej inwestycyjne. Jednakże dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny ukazujące strukturę środków unijnych w jednostkach samorządowych dotyczą jedynie lat 2006-2009. Obowiązująca od 2010 r. ustawa o finansach publicznych² wprowadziła nowy system przepływu środków europejskich, który je wyłącza z tzw. krajowego budżetu państwa i tworzy budżet środków europejskich przeznaczony do finansowania programów europejskich. Tym samym fundusze unijne giną w dotacji celowej i nie ma możliwości ich analizy na podstawie danych ze statystyki publicznej, a jedynie z imiennych sprawozdań budżetowych jednostek samorządowych.

6. Podsumowanie

Przeгляд danych ilustrujących unijne fundusze jako źródła zasilania samorządowych budżetów jednostek samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w latach 2007-2010 prowadzi do następujących wniosków:

- analizowany okres charakteryzuje się stałym wzrostem dochodów budżetowych wszystkich jednostek samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku – średnio o 19,5%, przy czym najwyższą dynamiką charakteryzuje się powiaty ziemskie – 34,9%;
- samorzady Dolnego Śląska pozyskały z budżetu Unii Europejskiej w latach 2007-2010 blisko 3 mld zł, co daje przyrost o 67%;
- odnotowano wyraźną koncentrację pozyskanych środków z budżetu Unii Europejskiej w województwie samorządowym z 12,9% w 2007 r. do 73,2% w 2010 r., a tym samym malejący udział w powiatach ziemskich i grodzkich oraz samorządowych gminach;
- środki z budżetu Unii Europejskiej są znaczącym źródłem zasilania budżetów samorządowych, zwłaszcza w samorządowym województwie, osiągając w 2010 r. ponad 70-procentowe zasilanie budżetu;
- koncentracja pozyskanych środków unijnych w samorządowym województwie, sięgająca 75% ogółu pozyskanych środków, wynika z realizowanych prioryte-

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (DzU nr 157, poz. 1240).

tów w okresie 2007-2013, przypisanych samorządowi województwa i należnej z tego tytułu dotacji rozwojowej. Jednakże autor badań stawia ostrożną tezę: „Czy wysokość pozyskanych środków unijnych nie ma związku z faktem, że samorząd województwa zarządza ogromnymi funduszami w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego i jednocześnie jest beneficjentem samego siebie?”

Aktualny stan zaawansowania (lipiec 2012) realizacji funduszy europejskich dla rozwoju Dolnego Śląska w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego przedstawia się następująco³:

- wydatkowano: 2,5 mld zł, tj. 45% łącznej kwoty funduszy unijnych przeznaczonych na lata 2007-2013,
- wartość podpisanych umów wynosi: 7,3 mld zł, co stanowi blisko 100% wszystkich środków przeznaczonych na realizację zadań w okresie 2007-2013 (łącznie z udziałem własnym).

Literatura

Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Maciejuk M., *Investment Activity of Local Authority Units in Lower Silesia Region*, [w:] *Social and Economic Development and Regional Politics in Usti Region in Years 2000-2004*, ed. by Miloslav Sasek, Faculty of Social and Economics Studies Jan Evangelista Purkyně University in Usti nad Labem 2007, s. 67-74.

Maciejuk M., *Samorządowe inwestycje w województwie dolnośląskim w latach 2000-2006*, [w:] *Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce*, pod red. R. Broła, Prace Naukowe UE nr 3(1203), Wrocław 2008, s. 470-478.

Narodowa Strategia Spójności na lata 2007-2013, <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>.

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, <http://rpo.dolnyslask.pl>.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (DzU nr 203 z 2003 r., poz. 1966, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (DzU nr 157, poz. 1240).

Wykonanie budżetów w JST województwa dolnośląskiego za rok 2010, www.rio.wroclaw.pl.

---

³ Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013. <http://rpo.dolnyslask.pl>.

EUROPEAN UNION FUNDS AS THE SUPPORTING SOURCE FOR BUDGETS OF SELF-GOVERNMENT UNITS IN LOWER SILESIA REGION

Summary: The study presents active involvement in obtaining means from the European Union budget by there levels of local authority units in Lower Silesia region, in the period of 2007-2010. The share of EU means was illustrated with reference to the overall budgetary revenues of particular self-governments.

Keywords: local authorities, local authorities' budgets, EU funds.